A°. 1833. N°. 91.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Zaturdag den 17den Augustus.

OFFICIEEL GEDEELTE.

PUBLIKATIE.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

De Gouverneur Generaal ad interim van Nederlandsch Indië, in Rade.

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

In overweging genomen zijnde de moeijelijkheid, welke, buiten 's lands, door de handelaren op deze bezitting wordt ondervonden, om zich, voor den aanvoer alhier, te voorzien van de bepaalde soorten van piasters, aangewezen bij de publikatie van den 26sten februarij 1829 (staatsblad no. 18.)

Zoo is goedgevonden en verstaan, met intrekking van voormelde publikatie, te verklaren, dat hetgeen bij art. 8 der publikatie van den Kommissaris Generaal van den 18den februarij 1826 (staatsblad no. 7) is bepaald, omtrent de piaster of spaansche mat, ook toepasselijk is op de piasters geslagen in de *Zuid-* en *Noord-Amerikaansche* staten, voor zoo verre die muntstukken gaaf en ongeschonden, en in waarde, aan de spaansche mat gelijk zijn; en dat voornoemde piasters of dollars mitsdien bij 's lands kassen zullen worden ontvangen tegen den koers van *één en vijftig stuivers.*

En opdat [illegible] deze worden geaffigeerd en gepubliceerd op de gewone wijze, en voorts worden geïnsereerd in de Javasche Courant en in het staatsblad van Nederlandsch Indië.

Gegeven te Batavia, *den 13den augustus 1833.*

J. C. BAUD.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal ad interim, in Rade.

De Algemeene Secretaris,

J. VAN SCHOOR.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 16den augustus 1833.*

Den 17den junij ll. zijn te *Menado*, met Z. M. koloniale schooner *Circé*, gekommandeerd door den luitenant ter zee der eerste klasse, *G. E. Pool*, 22 opvarenden en passagiers aangebragt van het Fransch koopvaardij schip *de Grand-Duquesne*, van *Havre*, hetwelk den 1sten dier maand, komende van *Manila*, in straat *Makasser*, een prooi der vlammen is geworden, door de onvoorzigtigheid van een der matrozen.

Na het aanwenden van vruchtelooze pogingen tot blussching van den hand over hand toenemenden brand, gedurende welken ook het kruid werd over boord geworpen, zag men zich eindelijk genoodzaakt het gevaar, in de booten, te ontvlugten; terwijl eerst den vijfden dag daarna, de schoener *Circé* ontmoet werd, aan boord waarvan de schipbreukelingen opgenomen en allezins liefderijk verpleegd werden, gelijk blijkt uit eene verklaring van den gezagvoerder van het voormeld Fransch schip, *P. Corteij*, in welke hij in het bijzonder zijne erkentelijkheid betuigt aan gemelden kommandant *Pool*, aan den luitenant *Vetzig* en den chirurgijn *Volmig*; alsmede aan den heer *Pietermaat*, die zich als passagier aan boord van de *Circé* bevond.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Op den 25sten Maart 1833, is te 's Gravenhage, in den ouderdom van 88 jaren overleden, de heer *W. L. Graaf van Wassenaar Starrenburg*, lid der eerste kamer van de Staten Generaal; en den 27 dier maand, in den ouderdom van 45 jaren, de heer *I. P. D. Schuijlen*, Ridder der Militaire Willems Orde, kapitein ter zee, kommanderende Z. M. Korvet *Nehalennia.*

Bij koninglijk besluit van den 26sten Maart is de secretaris van legatie, *Jonkheer R. Bangeman Huijgens*, ad interim belast met de waarneming der zaken van het gezantschap bij de vereenigde staten van Noord-Amerika, als zoodanig eervol terug geroepen en ter beschikking gesteld van het departement van Buitenlandsche zaken. Bij besluit van denzelfden dag is *Jonkheer E. M. A. Martini*, zaakgelastigde ad interim bij het hof van *Brazilie*, belast met de waarneming van het consulaat Generaal in dat rijk, als zoodanig eervol terug geroepen en tot zaakgelastigde bij de vereenigde staten van Noord-Amerika benoemd.

Zijnde voorts, tot Rector Magnificus aan de hooge school te Utrecht, voor het volgende akademie jaar, benoemd, de heer *T. G. van Lidth de Jeude*, hoogleeraar in de faculteit der wis en natuurkunde.

ENGELAND.

Extract uit de Atlas, 7 april: De Pilote de Calvados behelst het volgende: „Eenige dagen geleden viel het getij bij Kaap la Hogue zoo laag en was het weder zoo stil, dat de plaats alwaar in den zeeslag van den 29sten mei 1692 onderscheiden schepen van [illegible] Terville, door den admiraal Russel, [illegible] ken der [illegible] waren, niettegenstaande zij meer dan 140 jaren op den bodem der zee gelegen hadden, nog in hun geheel; alvorens het getij omliep, had men zes stukken geschut, benevens verscheiden wagens vol kogels, uit dezelven aan land gebragt. Nimmer heeft men op die hoogte, het water zoo laag gezien, als bij deze gelegenheid."

PORTUGAL.

Na den ongunstigen uitval van de zijde van Don Pedro, op den 17den december, schijnt bij Oporto weinig belangrijks te zijn voorgevallen, althans in die maand en de eerste dagen van de daarop volgende. Den 20sten januarij waren drie fregatten en twee brikken van het Smaldeel van *Sartorius*, op den Douro aangekomen en deze hebben door hun vuur op de batterijen van Don Miguel, daaraan eenige schade toegebragt. In de baai van Vigo hadden zich vroeger spaansche oorlogschepen vertoond om *Sartorius* van daar te verdrijven, die dit echter, zoo als men zegt, niet heeft afgewacht. Don Pedro ontving steeds versterking uit Engeland en Frankrijk. Bij eene der schermutselingen in den omtrek van St. João da Foz, vindt men gewag gemaakt van een *Belgisch* legioen in dienst van Don Pedro. Generaal Solignac herstelde de krijgstucht onder deszelfs troepen krachtdadig. Sedert de aftreding van den Marquis van Palmella, waren de voornaamste takken van het bestuur van Don Pedro, in handen van zijnen zwager, den jeugdigen Marquis de Loulé.

Op den 24sten januarij heeft een ernstig gevecht plaats gehad van een gedeelte der Pedristen, bestaande uit 1,400 Engelschen, 700 Franschen en 3 regimenten caçadores. De Fransche veldMaarschalk Solignac, die over de geheele onderneming bevel voerde, was in het eerst er in geslaagd om de Miguellisten van de versterkte hoogte van Castro, aan den mond van den Douro, te verdrijven, doch, niet behoorlijk door den Britschen vlootvoogd *Sartorius* ondersteund, moest hij onverrigter zake terug trekken. Ook zou Don Pedro zelf de zaak in de war hebben gestuurd, door tegen bevelen aan een deel der expeditie te zenden. Solignac moet zich over deze ontijdige bemoeijenis van den gewezen Keizer van Brazilie, hoogst verbolgen hebben getoond.

Tot aan den 10den februarij schijnen er geene verdere vijandelijkheden te hebben plaats gehad, waarschijnlijk als een gevolg van den benarden toestand van Don Pedro, die binnen Oporto ten naauwste was ingesloten. Don Pedro's troepen moeten geweigerd hebben te vechten, zoo lang hunne soldij niet betaald werd en Solignac scheen naar Frankrijk te zullen terugkeren, ter zake van de uitgebreide kuiperijen, die tegen hem in het werk werden gesteld. Het blijkt dat de Miguellisten gebruik hebben gemaakt van eenen 84 ponder *à la Paixhans.*

SPANJE.

De beroerten, die Spanje teisteren en aan 's Konings Broeder *Don Carlos* worden toegeschreven, zijn eerst den 31sten December ll. in dadelijke binnenlandsche vijandelijkheden uitgebroken. Het verhaal daarvan is vervat in het volgende berigt uit Madrid van den 3den Januarij:

» Op denzelfden dag, waarop de Koning alle de Spaansche grooten in zijn paleis bijeen had geroepen, om bij de vernietiging van het besluit omtrent de troonsopvolging, hetwelk de Minister Calomarde hem had afgeperst, tegenwoordig te zijn, hebben de Carlisten zich in beweging gesteld en de vaan des opstands opgestoken. Zij hadden de stad Toledo en hare omstreken als vereenigingspunt gekozen. Omstreeks 1500 personen waren daar bijeen, en dezen hebben, in den loop van den 31sten December, eene poging gedaan om in de stad door te dringen. De plaatselijke bevelhebber heeft zich daartegen verzet, en de opstandelingen hebben slechts weinig tegenstand geboden. Later echter hebben zij eenen parlementair afgezonden, om de stad op te eischen. De bevelhebber heeft geweigerd, en terwijl men nog met onderhandelen bezig was, heeft het burgerlijk Bestuur van Toledo in aller ijl een renbode afgezonden, om de Regering van hetgeen er voorviel kennis te geven.

» Onze Minister van Oorlog heeft zich gehaast, om troepen naar dit punt te doen oprukken. In den loop van den 1sten Januarij hebben twee eskadrons ruiterij met twee stukken geschut Madrid verlaten.

» Volgens de rapporten, door de Regering sedert den 31sten ontvangen, hadden de opstandelingen zich op eenen berg bij het dorpje Cevolla gelegerd. Zoodra zij echter door hunne vertrouwelingen te Madrid te weten kwamen, dat er troepen tegen hen aanrukten, namen zij de vlugt en verborgen zij zich in het gebergte.

» Het kapittel van Toledo en deszelfs afhangelingen hebben zich zeer tegen het nieuwe Regeringsstelsel uitgelaten, en men verzekert dan ook, dat deze oproerige beweging door de hooge geestelijken is aangemoedigd.

» De gevolgen van dezen opstand hebben zich eenigermate te Madrid doen gevoelen. Gisteren, den 2den, op den middag, hadden er talrijke zamenscholingen op het St. Michielsplein en in de St. Lodewijkstraat plaats. De kreten van *Leve Karel V! Dood aan de Negro's* (liberalen)! *Weg met de Vrouwenregering!* deden zich hooren. De opstandelingen schoten in de St. Lodewijksstraat op den voornaamsten wachtpost. Een schildwacht werd daardoor gekwetst, waarop de geheele wacht aanvallender wijze te werk ging, bij herhaling op het volk aanviel en het in groote wanorde op de vlugt dreef. Vijf of zes aanzienlijke lieden zijn in hechtenis genomen en buiten toegang gesteld. De kapitein-generaal der provincie en het hoofd der politie hebben maatregelen genomen, om zich van de andere belhamels meester te maken, en nog in den loop van gisteren verscheidene huiszoekingen laten doen. Heden heeft de geheele bezetting in de kazernes moeten blijven, en heeft men aan de manschappen daarvan scherpe patronen uitgedeeld. Men vreest eene tweede oproerige beweging. Alle de manschappen der koninklijke lijfwacht, die aan het paleis dienst deden, zijn in hechtenis genomen. Men spreekt van eene ontbinding van dit korps.

» De regering heeft al haar vertrouwen op de linietroepen gesteld, en wij vleijen ons, dat hare verwachting niet verijdeld zal worden. Eene heden afgekondigde dagorder maant in zeer krachtige bewoordingen de soldaten aan, om het bestuur de sterke hand te leenen en de partij der Carlisten te bestrijden."

Den 4 januarij heeft Koning Ferdinand, toen van zijne ziekte hersteld zijnde, het bestuur der publieke zaken weder op zich genomen, daarin door de Koningin bijgestaan wordende, die hij in zeer vleijende bewoordingen bij een openbaar besluit dank heeft betuigd, over den ijver en het beleid door haar aan den dag gelegd, toen zij het roer van staat geheel in handen had.

TURKIJE.

Omtrent de noodlottige veldslag van den 21sten december, zegt een berigt uit *Weenen,* van de maand januarij, dat het bloedbad vreesselijk is geweest, daar van beide zijden, nagenoeg 30000 man buiten gevecht gesteld werden; dat de Turken zich langen tijd alvorens op de vlugt te gaan, met vertwijfeling ter slagtbank lieten voeren; doch vervolgens vlugtende, alles in den steek lieten; paardestaarten, geschut, bagage, krijgskas, zelfs den veldheer, den beroemden Reschid Pacha, die als grootvizier de laatste steun van den vallenden staat was.

De sedert uit *Konstantinopel* gegeven berigten van den 8 januarij, luiden als volgt:

» Uit klein Azie is, sedert de laatste tijding van de nederlaag des Turkschen legers bij Konieh, geene tijding van belang bekend geworden. Men weet derhalve niets van voorwaartsche bewegingen van Ibrahim.

» Intusschen heeft den 2den dezer bij den Seraskier Chosrew-Pacha eene groote raadsvergadering plaats gehad waarin de Sultan zelf voorzat. In dezen Raad werd gehandeld over de vraag van vrede of oorlog, en eenstemmig het besluit genomen, dat, onder aannemelijke voorwaarden, de in het verleden jaar tegen Mehemed-Ali en zijnen zoon Ibrahim uitgesproken banvloek ingetrokken zoude worden. Als de eerste dezer voorwaarden werd vastgesteld, dat Mehemed zich aan zijnen wettigen Souverein moest onderwerpen, de bekleeding met het Pachalik van Syrie, welke hij wenscht te erlangen, zoude het gevolg daarvan kunnen zijn.

» De genomene besluiten worden door den voormaligen Oppervlootvoogd, Halil-pacha, aan den Onderkoning overgebragt; deze Gezant heeft zich reeds naar Alexandrie op reis begeven en wordt vergezeld door den Ameddschi-effendi (Kabinets-secretaris van den Reis-effendi). Te gelijker tijd is de Russische Luitenant-generaal Murawieff naar Alexandrie vertrokken, terwijl ook van wege het Oostenrijksche Hof, met een der oorlogschepen van het station in de Levant, vertoogen aan den Onderkoning gezonden zijn. De pogingen dezer Mogendheden zullen te Alexandrie van de zijde der Engelsche Regering krachtdadig ondersteund worden.

» Van de stappen, die bij Mehemed-Ali gedaan zullen worden, is aan zijnen zoon Ibrahim kennis gegeven, door Turksche Kommissarissen. die zich, vergezeld door den Overste Duhamel, van het gevolg des Generaals Murawieff, naar het Egyptische hoofdkwartier begeven hebben. Men twijfelt niet aan de spoedige sluiting van een wapenstilstand.

» In de hoofdstad heeft het bekend worden van dit een en ander algemeen genoegen gegeven. De rust, die trouwens vroeger geen oogenblik was gestoord geweest, is door het vertrouwen op eene betere toekomst bevestigd geworden. Eerstdaags wordt de vloot, die nog in de Dardanellen ligt, alhier terug gewacht; en alles is dus te Konstantinopel zoo gesteld, als of het Rijk den diepsten vrede genoot."

RUSLAND.

Het dagblad van St. Petersburg van den 2den maart ll., behel een belangrijk artikel over de houding, die het Russische kabin in den strijd tusschen de Porte en Mehemed-Ali gemeend heeft moeten nemen, waaruit het volgende met eenige verkorting wo overgenomen:

» Sedert de sluiting des vredes van Adrianopel zijn ruim drie ren verloopen, gedurende welke Rusland in het veilig genot geweest der voordeelen die deze roemrijke vrede aan hetzelve v zekerden. Getrouw aan hare beloften heeft de Porte langzam hand de verpligtingen vervuld, die zij jegens ons had aangega De door haar aan onzen handel verschuldigde schadeloosstelli werd geregeld afgedaan.

» De eerste termijnen der oorlogsschatting werden uitbetaald. D overeenkomsten, waarop het bestaan van Griekenland gegrond is zijn ten volle ten uitvoer gelegd. De bij het verdrag van Adri nopel aan de vlaggen van alle volken gewaarborgde vrije scheepva is stiptelijk geëerbiedigd geworden, zoo dat de handel op de zwa zee met dat vertrouwen en die veiligheid gevoerd wordt, die vo den bloei onzer zuidelijke gewesten zoo onmisbaar zijn. Eindel mag men ter eere der Porte niet met stilzwijgen voorbijgaa dat zij, tijdens den Poolschen opstand, de ooren sloot voor d inblazingen van de zendelingen des oproers; zij gaf de voork aan de vriendschap onzer Regering boven de trouwelooze belofte van deze lieden, die destijds openlijk tegen de magt van Rusland zamenspanden. Zoo was het gedrag, hetwelk Turkije ten onze aanzien hield, en waarin het zich in de moeijelijkste omstandig heden gelijk bleef.

» Voor zoo verre hetzelve aan dat stelsel vasthoudt, vordert de goede trouw van ons kabinet en het welbegrepen belang des Rijks, dat Rusland opregtelijk medewerkt tot de instandhouding van eenen Staat, die de verpligtingen, door onze verdragen aan hem opgelegd, eerlijk vervult. Op dit beginsel van regtvaardigheid waren de besluiten des Keizers, ten aanzien van den Egijptischen opstand, gegrond. Zoodra deze gebeurtenis bekend werd, gelastte de Keizer zijnen Konsul te Alexandrie, om dadelijk van daar te vertrekken. Dit vrijwillig bewijs van de welwillende bedoelingen des Keizers, werd door den Sultan met levendige erkentelijkheid aangenomen, en bragt hem op het denkbeeld, om zich voor het geval van nood tot Rusland om bijstand te wenden. Voor Z. M. was het genoeg dit te bespeuren, om van zijne zijde daaromtrent te gemoet te komen. Dezelve meende door het bewijzen van eenen wezenlijken dienst aan den Sultan, een nog stelliger blijk te zullen geven van zijne verontwaardiging over den Egijptischen opstand en van zijne bezorgdheid voor de rust in het Oosten. Met dat oogmerk was de Luitenant-Generaal Murawieff met eene bijzondere zending naar Konstantinopel en Alexandrie afgevaardigd.

» Terwijl deze Generaal zich naar de plaats zijner bestemming begaf, rukte het Egijptische leger al verder en verder voort, en scheen zelfs de hoofdstad des Turkschen Rijks te bedreigen. Bij zulk een staat van zaken zoude eene vriendschappelijke bemiddeling niet voldoende geweest zijn, om het gevaar af te wenden, en de Keizer besloot dus eene afdeeling van de vloot der zwarte zee ter beschikking van den Sultan te stellen, voor het geval dat de veiligheid van Konstantinopel gevaar mogt loopen. Dit aanbod, hetwelk in den loop van december te Konstantinopel werd gedaan, werd naar waarde geschat; maar de Porte vleide zich nog, dat de woorden des vredes, die zij aan Mehemed-Ali gerigt had, tot een vergelijk leiden en eene staking der vijandelijkheden ten gevolge hebben zouden. Wij wachtten den uitslag dezer stappen en der zending van Generaal Murawieff af, toen een renbode uit Konstantinopel alhier de tijding aanbragt, dat de Sultan, van den aantogt des Egijptischen legers op den weg naar Brussa onderrigt, de dringende noodzakelijkheid gevoelde, om tot den onmiddelijken bijstand van Rusland zijne toevlugt te nemen.

» Te dien einde verzocht de Reis-Effendi bij eene nota van 2 februarij, aan onzen gezant ingediend, stellig om de afzending van een smaldeel met 4 of 5,000 man landings-troepen, en bovendien om een hulp-korps van 25 of 30,000 man, hetwelk men wenschte dat van den Donau tot bescherming der hoofdstad zoude aanrukken. Ruslands eer vorderde, dat de Sultan in zijn vertrouwen niet te leur gesteld wierd. De Keizer ontving het verzoek den 24sten februarij, en denzelfden dag werd het bevel gegeven, de door den Sultan verlangde maatregelen te bespoedigen. Terwijl men nog met de uitvaardiging dezer bevelen bezig was, kwam het berigt aan, dat het smaldeel van den Schout bij Nacht Lasareff, overeenkomstig de reeds vroeger ontvangene voorschriften, op het eerste berigt van onzen gezant te Konstantinopel, den 14den februarij, onder zeil was gegaan. Wij vleijen ons, dat de aanwezigheid van hetzelve, gepaard aan de andere, ingevolge het verlangen der Porte genomene maatregelen, strekken zal om den voortgang van het Egyptische leger te stuiten, en dus doende het Oosten voor een dreigenden schok te bewaren. De Keizer is zich zelven bewust, dat hij alles, wat in zijne magt was, gedaan heeft, om dit ongeluk te verhoeden. Ook mogen wij ons vleijen, dat onze pogingen tot bereiking van dat doel niet vruchteloos zullen blijven. In deze hoop worden wij bevestigd door de gedachte, dat

alle de Mogendheden van Europa evenzeer als wij overtuigd zijn van de noodzakelijkheid, om aan de eerzuchtige ontwerpen des Onderkonings van Egijpte paal en perk te stellen, en de rust en vrede in het Oosten ten spoedigste te herstellen. In dezen geest waren alle de stappen beraamd, die van verschillende kanten te Alexandrie gedaan werden. De eensgezindheid en het wederkeerig vertrouwen, welke de op hetzelfde doel gerigte pogingen der verschillende kabinetten moeten leiden, zullen, naar wij vertrouwen, het onderpand zijn van den goeden uitslag dier pogingen. Rusland van zijnen kant, doordrongen van het gewigt der aan hetzelve opgelegde taak, meende zonder dralen uit eigen beweging een bewijs van de zuiverheid zijner bedoelingen te moeten geven, en maakt daarom bij deze de beginselen bekend, waarop zijne staatkunde, in de tegenwoordige omstandigheden, berust, alsmede de gronden der besluiten, die het op stellig aanzoek der Ottomanische Porte genomen heeft."

Op het oogenblik dat het bovenstaande artikel ter drukpers gegeven werd, kwam zoo als het Journal de St. Petersbourg zegt, het berigt van den terugkeer des Generaals Murawieff, en van den gunstigen uitslag zijner bemiddelende zending, te St. Petersburg aan. Genoemd blad laat uit aanleiding van die berigten nog het onderstaande volgen:

» Nadat deze eerste en voorname uitkomst bereikt is, mag men hopen dat er weldra door een finaal verdrag een eind gemaakt zal worden aan de beroeringen, die het Ottomannische Rijk schokken. Indien deze hoop zich verwezenlijkte, dan ware het doel van 's Keizers wenschen vervuld. In dat geval, en *zoodra de Sultan verklaart, dat de redenen*, die hem noopten, om den bijstand van Rusland in te roepen, *niet meer bestaan*, zal het smaldeel, hetwelk reeds te Konstantinopel moet zijn aangekomen, bevel ontvangen, om naar Sebastopol terug te keeren, *en zal ook de marsch der landtroepen gestaakt worden.*"

MENGELINGEN.

Aan onze Krijgshelden in Frankrijk.

Waan niet, o heldendrom! dat wij u thans vergeten,
Al zijt gij van ons land onbillijk afgereten,
En aan den grond geboeid van 't muitend Frank-gebied;
O neen! het Neerlandsch hart vergeet zijn helden niet.

Gelijk een woudvorstin, de fierste uit Nubie's zanden,
Voor hare welpen vecht wen men haar aan komt randen:
Zoo onverzet'lijk grootsch, zoo edel was de strijd,
Waarin gij wond'ren deed, ... in 't eind verwonnen zijt.

Verwonnen, —maar met eer!—ja zulk verheven wijken
Zal met vergulden schrift in 's lands geschied-rol prijken:
Zoo week de Ruiter ook, verlaten en alleen,
Maar sloeg met mannenkracht nog door den vijand heen.

Verëerde heldenrij! der Belgen schrik te voren,
Neen 't noodlot heeft ons land [illegible]
[illegible]
[illegible] . . . . .

Het viel met roem! . . . . O Belg, gij zaagt het voor uw oogen!
Europa staarde 't aan met schaamte overtogen,
En Neêrland was verbaasd, versteend stond hier de held,
Want zulk een tegenstand had niemand zich voorspeld.

Ziedaar den Vijfhoek dan! in rookend puin begraven . . . . .
Zoo streed Leonidas met Thermopylae's braven!
Dáár heeft de wufte Frank in stroomen bloeds geleerd,
Hoe zeer het Batokroost zijn Land en Koning eert!

Onze eer bleef onbevlekt, al is de Burgt gevallen,
Maar schande dekt het hoofd der onbezonnen Gallen:
Al wordt ons erf miskend, ons heilig regt vertreên,
Toch zweeft de reine eer om Neêrlands vanen heen.

Ontvang, gij heldendrom! den dank van onze harten;
Blijf verder 't vrees'lijk lot met mannen-grootheid tarten:
De Nestor onzer eeuw, Vorst Willem heeft uw pleit,—
Reeds blaauwt de horizon van regt en billijkheid! . . . . . .

W. Wolthuis.

Oudshoorn, februarij 1833.

(*Vervolg van no. 90 der Javasche Courant.*)

Onder de vele roemvolle gebeurtenissen en heldendaden, in de geschiedrollen van ons Vaderland geboekstaafd, zullen wij hier nog de volgende in herinnering brengen.

Olivier Cromwel had onophoudelijk gestreefd om der Nederlanderen handel, zeevaart en visscherijen alle mogelijke afbreuk te doen. Zoo vernamen dan ook de Staten, ten jare 1652, dat de Engelschen kaperbrieven hadden verleend, en op het onverwachts reeds eenigen onzer koopvaardijschepen genomen waren. Onmiddelijk hierop, werd door de Staten tot het uitrusten eener vloot besloten. De Engelsche Admiraal Blake ontmoette met zijne uit 26 zeilen bestaande vloot den Admiraal Tromp met 24 schepen. Blake loste drie schoten om Tromp te seinen, dat hij hem te groeten, en zijne vlag voor die der Engelschen te strijken had. Maar Tromp, instede van zich aan deze vernedering te onderwerpen, vereenigde zijne vloot, en bereidde zich dadelijk tot het gevecht. Hij had onder zijne bevelen de drie Vice-Admiralen Witte Wittense, Jan Everts en den eeuwig beroemden zeeheld Michiel Adriaanszn. de Ruijter, die, destijds nog Vice-Admiraal, slechts weinig tijds bevorens de zeedienst had verlaten, om een stil burgerlijk leven te leiden, doch op verzoek der Staten dezelve weder had aanvaard. Den 29sten mei kwamen de vloten aan elkander, en even zoodra werd een bloedig gevecht aangevangen. Gedurende vijf uren achtereen was hetzelve ongemeen hevig, en gewisselijk zoude Tromp Blake's vloot hebben vernield, indien niet de duisternis van den nacht de voortzetting van den slag hadde belet. De overwinning bleef aan onze zijde; Blake verloor *zes* zijner beste schepen, die door de Nederlanders in den grond waren geboord, terwijl de Engelschen niet meer dan *twee* onzer bodems hadden bemagtigd.

Naderhand kwam de Ruiter in gevecht met de Engelsche oorlogsvloot, onder bevel van den Engelschen Admiraal Aiscue. De Engelsche vloot bestond uit 40 oorlogschepen, waaronder 12 van de grootste soort, 2 van 60 stukken en 8 van 36 à 40 stukken, met nog 5 branders.

De Ruiter was sterk 30 ligte oorlogschepen en 6 branders. Zijne schepen (behalve de twee door de Oost-Indische Compagnie uitgeruste *Vrede* en *Vogel-Struis* ieder van 40 stukken) voerden niet meer dan 30 stukken. Zijne vloot was overigens zwak bemand, en bovendien vond hij zich belemmerd met 60 koopvaardijschepen, welke de Engelschen zoo gaarne wenschten te bemagtigen. De Ruiter verdeelde zijne scheepsmagt in drie eskaders, bij elk eskader twee branders stellende, met bevel om zich ieder oogenblik beschikbaar te houden, om tot den vijand op te naderen, zich een zijner grootste schepen aan boord te leggen en hetzelve in brand te steken. Daarop werden de koopvaardijschepen in afdeelingen gesplitst, en zooveel slechts doenlijk was, op alles de beste orde gesteld.

Omstreeks ten 4 ure na den middag geraakten de elkander vijandelijke vloten slaags. De Ruiter plaatste zich met zijn eskader in het midden, de Vice-Kommandant van den Broek ter regter, en de Schout-bij-Nacht Verhoef ter linker zijde. Ongemeen hevig en scherp was ook dit gevecht. Tot twee malen sloeg de Ruiter door de Engelsche vloot henen, en hadde hij den wind in zijn voordeel gehad, zoude hij dezelve geheel verslagen hebben. Het ongunstige van den wind belette ook onzen branders eenige werking te doen. Intusschen werd er van onze zijde derwijze hevig gestreden dat, omstreeks het vallen van den avond, de Engelsche vloot de vlugt nam naar de Noord. Na het gevecht was zelfs de Kommandant de Ruiter, ziende de ongelijk grootere magt tegen welke hij het gevecht bestaan had, verbaasd over de zegerijke uitkomst, en zeide: « Als de Almagtige God kloekmoedigheid wil verleenen, « verkrijgt men de overwinning. Dit werk is door God dus be- « stuurd, zonder dat wij er reden van kunnen geven. »

In dit gevecht was ook nog gedenkwaardig de daad van zekeren Douwe Aukes, een Vries, kommandeur van het voorgemelde schip *de Vogelstruis*. Gedurende den slag, diep onder de vijanden geraakt, en in het gevecht door hen zoo woedend fel bestookt wordende, dat aan sommigen zijner bemanning de moed begon te ontzinken, loopt Douwe Aukes, met den lontstok in de hand, naar de kruidkamer, en roept luidkeels uit: « Schept moed, mijne kinderen, « schept moed! Ik zal u den weg wijzen, en als wij den vijand niet « langer kunnen wederstaan, zal ik u altemaal van de gevangenis « bevrijden door middel van den stok, dien ik in de hand heb. » Daarop zwoer hij met eenen plegtigen eed: *de lont in het kruid te zullen steken, indien men spreken durfde van het schip over te geven.*

Deze kloekmoedige en hartige toespraak gaf den zijnen zulk eenen vernieuwden moed, dat zij beloofden hem te zullen gehoorzamen, en zich tot den laatsten droppel bloeds te zullen verweren. Straks snelde een iegelijk op zijnen post, en de dappere Douwe, die een [illegible] om los te branden, vuurde met 24 stukken op eenen Engelschman van 40 stukken, welken hij vrij digt tot zich had laten naderen, en begroette hem derwijze nadrukkelijk, dat deze Engelsche bodem met volk en al wat er zich op bevond, in hetzelfde oogenblik te gronde zonk. Een tweede fregat van 50 stukken, nu insgelijks op Douwe aankomende, ontving van hem de volle laag, en zonk oogenblikkelijk naar den grond; waarna nog een derde oorlogschip zoodanig door hem werd gehavend, dat het krengen moest, en ter naauwernood zich in de naaste Engelsche haven vermogt te bergen. De beide dus door onzen Douwe in den grond geboorde Engelsche oorlogsfregatten waren bemand met 800 zielen.

(*Het vervolg hierna.*)

het blok L, 35ste deel no. 49, bewoond door den chinees *Bie Tjongko;*

2°. Een erf, bebouwd met een steenen pedak, gedekt met pannen, staande en gelegen in de zuider Voorstad, blok L, 35ste deel no. 48, thans bewoond door den chinees *Lim Liang;*

3°. Een erf, bebouwd met een steenen huis met pannen gedekt, staande en gelegen binnen deze stad, aan de westzijde van de Hoogegragt, in het blok K, no. 21, bewoond door den sergeant van de oppassers *Noorstet.*

BATAVIA,   *De Resident voornoemd,*
den 10den aug. 1833.   VAN CATTENBURCH.

—De ondergeteekende Resident van Samarang, maakt mits deze bekend, dat op vrijdag den 13 september aanstaande des morgens te 9 uren door hem ter secretarie eene uitbesteding zal worden gehouden, wegens de leverancie van onderscheidene levensmiddelen en benoodigdheden, ten behoeve van de civiele en marine departementen gedurende het jaar 1834, van primo januarij tot ultimo december van dat jaar, en wel op de voorwaarden voorkomende in de Javasche Courant van den 25sten september 1832 no. 116, welke moeten worden gehouden van woord tot woord hier geinsereerd te zijn; met alteratie echter in zoo verre van art. 5 dat het Gouvernement zich het regt voorbehoudt om instede van koper zilvergeld te betalen en wel voor *f* 6 koper *f* 5 zilver.

De leverancie wordt begroot te kunnen bedragen de volgende hoeveelheden te weten:

MARINE DEPARTEMENT.

Eerste perceel,

Voor de oorlogschepen.

21,560	ponden	rijst.
2,736	»	rundvleesch.
5,667	»	versch vleesch.
3,666	»	zoute spek.
396	»	droogde visch.
6,660	»	harde ..., zullende tot het bakken van hetzelve het meel voor de hoeveelheid benoodigd uit 's lands pakhuis worden verstrekt tegen betaling van 20 cents zilver het pond.
300	»	sago.
332	»	kadjang.
106	»	thee.
2,370	»	suiker.
55	»	peper.
1,000	»	zout.
[illegible]	[illegible]	[illegible]
375	kannen	azijn . . .
115	fleschen	roodewijn.
1,500	kannen	arak.
240	»	roode wijn.
108	»	wit dito.
5,440	rations	groenten.
6,720	ponden	aardappelen.
2,196	»	...
1,000	stuks	hout.
60	...	...
26	ponden	kaarsen.
140	...	lampolie.
4	ponden	...

Zieken zorg.

400	»	zieken beschuit, waarvan het meel door den aannemer mede uit het pakhuis tegen 20 cents zilver het pond moet worden aangehaald.
100	idem	hollandsche boter.
50	bottels	siroop.
30	ponden	rozijnen.
30	»	...
30	»	gedroogde appelen.
42	fleschen	...

Civiel Departement.

Tweede perceel; Ten behoeve van het kantoor van den algemeenen ontvanger.

20	ponden	lak.
50	bossen	pak garen.
20,000	stuks	ganzeschachten.
200	»	pakkisten.
100	bossen	bindrottings.
20	ponden	spijkers.
12	»	kaarsen.

Voor het oude militaire ...

30,360	ponden	rijst.
3,000	kannen	arak.

Derde perceel; Voor de Hoofdstation Samarang en over ... stad.

... ... rations gras en padie daags, of zoo veel meer als dagelijks benoodigd zal zijn, elke ration gerekend op ... ... padie en 70 ponden gras te leveren op ... ... stallen en stal.

Vierde perceel; Voor de 13 stations om de west en oost.

... ... of zoo veel meer als dagelijks zal ... ... rations gerekend op 2 pond padie ... ... halve ...

Vijfde perceel; Voor de ... station ...

27 rations gras en padie of zoo veel meer als ... zal benoodigd zijn, elke ration gerekend op 6 pond padie en 65 ponden gras te leveren op de stal te Bodjong.

Zesde perceel: Voor het Bouw Departement.

425,000 stuks metselsteenen, en

565 koijangs kalk van 20 tonnen ieder koijang.

De inschrijving en toewijzing zullen geschieden in zes perceelen zoo als boven is vermeld; moetende dus voor ieder perceel afzonderlijk worden ingeschreven op de wijze als bij de advertentie voorkomende in de hiervoren aangehaalde javasche courant is aangegeven.

De opgegevene hoeveelheid der bovenstaande artikelen slechts de begroote behoefte zijnde, zal het Gouvernement niet gehouden zijn om de opgebragte kwantiteit te ontvangen, doch de aannemers zullen verpligt zijn, daarvan zoo veel meer of zoo veel minder te leveren als voor de consumtie gedurende het jaar 1834 benoodigd zal wezen.

SAMARANG,   *De Resident voornoemd,*
den 7den augustus 1833.   P. DE CLERCQ.

—Debiteuren van het vendu-departement, welke tot hiertoe verzuimd hebben om hunne rekeningen over de maand *April ll.*, te voldoen, worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering van die schuld uiterlijk voor den 30sten dezer, ten vendu-kantore moet geschieden, willende zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De waarnd. superintendent van het vendu-departement,

BATAVIA,
den 10den aug. 1833.   F. H. HAASE.

VENDU - DEPARTEMENT.

Op maandag den 19den augustus 1833.

Voor het pakhuis van *J. van Dijk*, van spiegels, hang-, tafel- en muurstolpen, bronzen hang- en tafellampen, toiletspiegels, tafelserviesen, glaswerk, tafellakens en servetten, kousen en sokken, sarongs, meubelchitsen, lakens, wagenpassement, hoeden, chinesche- en japansche goederen, zwarte- en groene thee, papier, eau de cologne, vruchten op brandewijn, zurch, selterswater, roode-, madera-, rhijnsche-, port- en andere wijnen, bergerac, versche rozijnen, hollandsch- en engelsch bier, wijnazijn, amandolie, boter in enkeld en dubbeldfust, diverse provisien enz.

En 's avonds om 7 uren precies.

In een der lokalen van de Societeit de Harmonie, van eenige bewijzen van aandeelen in de Javasche Bank, benevens certificaten van den nederlandsch indischen achterstand en Solosche obligatien, en van zoodanige als den vendumeester dien avond ter verkoop zullen worden aangeboden; zijnde de boeken vermeld op den catalogus van ...

Op dingsdag den 20sten augustus 1833.

Voor het sterfhuis van den hoogedelen gestrengen heer, den Generaal Majoor *G. J. Holsman*, van wagens, paarden, waaronder een groot schimmel persiaansch rijpaard, tuigen, zadels, enz. Voorts van een goed geconserveerden inboedel, bestaande uit moderne mahonijhouten consoles, canapés, stoelen, tafels, ledekant, extra groote en fraaije spiegels en schilderijen, tafel- en theeserviesen, muur- en tafelstolpen, bronzen astrale lampen, kristal- en glaswerken, fraaije Hollandsche zilverwerken, gouden en zilveren passementen, alsmede eene partij fijne wijnen, bier en andere provisien.

Op woensdag den 21sten augustus 1833.

Voor het sterfhuis van wijlen *A. Michiels*, op Jacatra, van meubilair, onderscheidene nieuwe en andere lijnwaden, en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt.

En precies te 10 uren.

De vastigheden tot dien boedel behoorende, welken in de twee laatste couranten zijn bekend gesteld geworden.

Op donderdag den 22sten augustus 1833.

Voor het woonhuis van mevrouw de weduwe *Cornets de Groot*, op het Koningsplein, van eenen welgeconserveerden inboedel, waaronder mahonie-, ambons- en sonohouten meubelen, een excellente engelsche klok, rottingmatten, hang- en tafellampen, enz. alsmede een span goede donke paarden.

Op vrijdag den 23sten augustus 1833.

Voor een huis in het Kampement te Weltevreden, van huismeubelen, wagens, bendies, paarden, roode-, madera- en rhijnsche wijn, een piano, twee biljarten, waaronder een fraaije, en vele andere goederen meer; alsmede de volgende lijfeigenen, *Dirk* kok, *Dirra* bekwame huisjongen, *Danny* staljongen, *Netta* naaister en kindermeid met hare kinderen *Samboellah*, oud 12 jaren, *Rokaja* ... 3 maanden.

En tegen 4 percent vendu-salaris.

Voor het negotiehuis van *Forestier* en *Co.*, op de Groote Rivier, van makaroni, gezoute tongen en gerookt vleesch, rozijnen, zeep, spermacetiekaarsen, ... en andere goederen meer.

VERKOOP VAN ERFGOEDEREN.

Verkooping op regterlijk gezag. In den loop van deze maand, ter instantie van den advocaat Mr. *P. C. Ardesch*, en

(*Zie verder het bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

ZATURDAG den 17den Augustus 1833.

den procureur *J. C. Meijer*, voor en van wege *L. Heukelugt*, mede executeur in den boedel van wijlen *Lim Goenek*, zal door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit den gemelden raad, bij wege van executie publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheden toebehoorende aan den chinees *Tjie Bokko*.

1. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 27, bij de verponding doorloopende onder no. 1,019.

2. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 29, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

3. Zeker steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 33, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

4. Zeker bamboezen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen op den grond van *Lim Tonghan*, in het 1ste deel van het blok O, sub no. 40, bij de verponding doorloopende onder no. . . . .

Indien er iemand mogt zijn die eenig regt, actie of toezegging op voorschrevene vastigheden zoude willen pretendeeren, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Batavia, den 8sten augustus 1833.

De deurwaarder voornoemd,
E. JACOBS.

—Verkooping op regterlijk gezag. In den loop van deze maand, zal, door den deurwaarder van den landraad der stad en voorsteden van Batavia, ten overstaan van eene commissie uit gemelden raad, bij wege van executie publiek worden verkocht, de ondervolgende vastigheid, toebehoorende aan den chinees *Koe Tjiang*, ten behoeve van de chinezen *Oen Assam* en *Iap Houwko*.

Zeker erf, gebouwd met een nieuwen steenen pedak met pannen gedekt, staande en gelegen omtrent een halfkwartier uur gaans, zuidwaarts buiten dezer stadspoort diest, in de wandeling genaamd Patoeakan, of in het westerveld [illegible] regt [illegible]

Indien [illegible] eenig regt, actie of toezegging op voorschrevene vastigheid zoude willen pretendeeren, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Batavia, den 8sten augustus 1833.

De deurwaarder voornoemd,
E. JACOBS.

—In het begin der maand september, op een' nader te bepalen dag, zal door vendumeesteren, ten overstaan eener commissie uit het Hoog Geregtshof, krachtens sententie definitief van datzelfde Hof, van den 5den junij jl., en daarop verleende executorien, in dato 3 julij daaraanvolgende, ter instantie van den advocaat Mr. *F. van Teuten*, ageerende voor en van wege *H. P. Focquin* en *J. van der Ven*, als bij resolutie van den Raad van Justitie te Batavia, van den 3den augustus jl., in plaats van wijlen *L. Fransze*, benoemd tot voogden en administrateuren over de fideicommissaire verbanden in den boedel van wijlen *W. J. Craussen*, alsmede over het aan zijne kleinkinderen vermaakte, bij executie worden verkocht de ondervolgende vastigheden, toebehoorende aan *F. de Chauvigny de Blot*, gewezen gelaesmeerde medevoogd en administrateur in voornoemden boedel:

1°. Zeker huis en erf op Rijswijk, thans door den Resident van Batavia bewoond.

2°. Het landgoed Rawa Boeaija, met deszelfs inventaris. Alsmede nog een palanquin-wagen, met een span paarden en tuigen, en eene familie slaven, bestaande uit vijf personen en twee kinderen.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op genoemde vastigheden zoude willen pretendeeren en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping, die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Batavia, den 13den augustus.

De deurwaarder en gezworen exploiteur bij het Hoog Geregtshof van Neêrlandsch Indië,
H. MUTTER.

—Met het Amerik. schip Walter, kapitein *G. Foulke* van Philadelphia en andere laatst aangekomene schepen heeft de ondergeteekende ontvangen, als: meel, zeep, boter, hammen, Engelsch bier op vaten, beste roodewijnen, fijne wijnen, cognac, sardijntjes in olie, gelijen, mosterd, zuren, ginghams, tjellies, extra fijn blaauw en zwart laken, theeservieszen, schoensmeer, hangstolpen, zadels, zweepen en karwatsen, Engelsche beslie en wagentuigen, pleet en koper, voor twee en vier paarden enz.

G. B. LILIENFEIN.

—Uit de hand te koop, 2000 picols koffij van het jaar 1832, bij den ondergeteekenden.

SECH AWAL.

Soerabaija, 5 augustus 1833.

—Wissels op Londen en Holland op kort zigt, verkrijgbaar bij

DOUGLAS, MACKENZIE en Co.

—Witte tafelrijst, voortaan verkrijgbaar op *Tanabang*, tegen *f* 4$\frac{2}{5}$ zilver de pikol of 10 gantangs.

—Versche boter van het landgoed Simplicitas te koop te Bijswijk.

—Te koop voor afbraak de heeren huizingen, bijgebouwen en pakhuizen alles van steen met pannen gedekt, staande op het landgoed Simplicitas, nabij de rivier Passangrahan, kunnende de materialen te water vervoerd worden.

—Op maandag den 19 dezer, zal ten huize van den heer *Treurniet*, te Bidara Tjina, vendutie worden gehouden van huismeubelen, paarden en tuigen, waaronder voor een carikel met boom; mitsgaders een goede kok en eenige preciosa's.

—Op de verkooping van den 19den augustus aanstaande, des avonds, in een der lokalen van de Societeit de Harmonie, zal mede verkocht worden nevens de boeken reeds aangekondigd eene partij muzijk omschreven bij den catalogus op heden bij de courant rondgezonden.

Batavia, 17 augustus 1833.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,

F. T. T. de RIEMER,
en
T. G. SEVERIJN.

Batavia, 14 augustus 1833.

GEBOORTEN.

[illegible] *Gagel*, geliefde echtgenoote van [illegible]
12 augustus.

SMEESTERS.

—Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapene dochter *M. J. Brouwer*, geliefde echtgenoote van

Menado. 2 juny 1833.

J. L. SCHOUTEN, *2de luit.*

—Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene dochter, de geliefde echtgenoote van

F. J. van STRALENDORFF.

Passaroeang, 2 augustus 1833.

—Birth.—August 15th. Mrs. Medhurst, of a son.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed alhier, in den ouderdom van [illegible] jaren en 10 maanden, mijn echtgenoot *Joseph Kam*, verkondiger van Gods woord op deze hoofdplaats en nabijgelegene eilanden.

Hij bezweek aan verval van krachten, ten gevolge der vermoeijenissen op eene reis ter bezoeking van de gemeenten op de Aroe eilanden en stierf met geruste gelaatstrekken gelijk een waar christen in de heilige overtuiging, van naar het hem gegeven licht, gedurende eene ruim achttienjarige dienst in de Molukkos, niets dan het heil der hem aanvertrouwden te hebben behartigd. Zij, die hem hebben gekend zullen beseffen, welk verlies niet alleen ik zijne bedroefde weduwe en de in zijne voetstappen tredende eenige zoon hierdoor lijden, maar ook dat, hetwelk de bevolking dezer eilanden aan dezen ijverigen leeraar heeft te betreuren.

Amboina, 18 julij 1833.

S. M. TIMMERMAN,
weduwe *Kam*.

—Heden ontving ik de tijding, dat mijn beminde broeder *Jan George Coorengel*, gepensioneerd ambtenaar, op den 20sten maart ll., te Amsterdam, in den ouderdom van bijna 48 jaren, is overleden.

Batavia, den 15den aug. 1833.

C. G. COORENGEL.

—Heden overleed ons jongste zoontje *Louis Emile*, bijna 14 maanden oud.

Soerabaija, den 6 augustus 1833.

K. J. de VOGEL,
C. F. de VOGEL,
geb. van Berckel.

NAGELATEN BOEDELS.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den WelEerwaarden Heer *J. Kam*, in leven predikant alhier, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden aan de ondergeteekenden; zoomede worden alle die genen, waarvoor de overledene zich als borg heeft geinterponeerd verzocht, binnen gemelden tijd iemand anders in zijne plaats te stellen.

De executrice,
S. M. TIMMERMAN,
weduwe *Kam*.
De executeuren,
J. B. TIMMERMAN,
A. H. RIJKSCHROEFF,
J. E. TWIJZEL.

AMBOINA,
18 julij 1833.

—Debiteuren en crediteuren van den gemeenschappelijken boedel van wijlen den Generaal Majoor *G. J. Holsman*, worden bij deze vriendelijk verzocht om binnen den tijd van zes weken, gerekend van heden, aangifte of betaling te doen, alsmede op te willen geven voor wien de overledene zich als borg mogt hebben geinterponeerd.

de testamentaire executeuren in voornd. boedel,
J. J. H. VAN RIEMSDIJK,
G. C. VAN RIJK,
G. J. HEIJLIGERS.

BATAVIA,
den 15 augustus 1833.

—Degenen, welke iets te pretendeeren hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van wijlen den heer *M. P. Raket*, worden verzocht daarvan aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de ondergeteekende executrice in voornoemden boedel.

SAMARANG,
den 6den aug. 1833.
O. W. H. VAN LIJNDEN VAN BLITTERSWIJK, wed. *Raket*.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

De gebr. *Beynon* zijn gemagtigden van den heer *M. François*.

—Een huis te huur op het Koningsplein in kommissie te bevragen bij den heer

J. VAN KUIJK.

—Te huur of te koop het huis bewoond door den heer *van Dijk* op Molenvliet, adres bij

P. A. BIK.

—De contribuabelen aan de Soerabajasche Schutterij worden uitgenoodigd hunne contributie over het 3de kwartaal dezes jaars, voor ultimo september aanstaande te voldoen, ten huize van den 1sten luitenant-kwartiermeester.

H. L. RADEMAKER.

SOERABAIJA, *den 10den augustus 1833.*

—Te huur met den 1sten september aanstaande, een klein steenen huis staande te Goenongsaharie, thans bewoond door den heer *van Loon*, te bevragen bij

M. RUDOLPH.

—Het *Naamboekje van Nederlandsch Indië voor 1833* is van de pers gekomen en voor den gewonen prijs verkrijgbaar ter lands drukkerij.

LIEFHEBBERIJ-TOONEEL

Te Weltevreden.

Onder de Zinspreuk:

UT DESINT VIRES TAMEN EST LAUDANDA VOLUNTAS.

4de. representatie van het 10de Tooneel-jaar.

Op vrijdag den 23sten augustus 1833.

DE IJVERZUCHTIGE VROUW BEKEERD.

Blijspel in twee bedrijven, naar het Hoogduitsch

van

A. VAN KOTZEBUE.

gevolgd door

DE PASTEI.

OF

[illegible] DE NEEF OP DEN TOETS,

Kl[illegible] in twee bedrijven, naar het Hoogduitsch,

[illegible]

De deuren zullen [illegible] worden. Man zal ten [illegible] Bij het verlaten der zaal, zal men [illegible] contramerkje dienen te voorzien.

Tot de afgave der bewijzen van toegang, *voor deze representatie*, zal worden gevaceerd, in het postkantoor te Weltevreden, op vrijdag den 23sten augustus 1833, (zijnde de dag der representatie,) des voormiddags van 8 tot namiddags te 2 uren.

Niemand zal worden toegelaten op entré-billetten niet op naam van den houder staande; zullende ten nauwste daarop gelet worden.

BATAVIA,
den 16den augustus 1833.
Namens de directie,
VAN WOELDEREN, *sec.*

POST-KANTOOR.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het postkantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	*schip*	*kapitein*
Golf van Persien,	*Ned. schip l'Esperance*,	Werthington.
Padang,	*dito schip Mastora*,	Said Oemar Kits.
Amerika,	*Amerik. schip Hope*,	Ashton.
Nederland,	*Eng. schip Andromeda*,	Gales.
Sinkapoer,	*dito schooner Reliance*,	Walace.
Macao,	*Portug. schip Admiraal Buijskes*,	de Costa.
Idem,	*dito schip Providencia*,	Figueiredo.
Idem,	*dito brik Eliza*,	Bathille.

BATAVIA,
den 16den aug. 1833.
De Postmeester,
P. A. BIK.

VERTREKKENDE PERSONEN.

L. C. Graaf von Ranzow vertrekt naar Malakka.

—*Treurniet* en familie vertrekken naar Tanara.

VASTGESTELDE PRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Tarwe brood, de 14 oncen . .	»	30	»	35	»	33½
Verkens-vleesch, het katje . .	»	40	»	36	»	32
Ossen-vleesch het ℔ . .	»	25	»	20	»	16

MARKTPRIJZEN.

	Batavia		*Samarang*		*Soerabaya*	
	Guld.	*Cents*	*Guld.*	*Cents*	*Guld.*	*Cents*
Rijst eerste soort per kojang .	124	50	90	»	[illegible]	
Idem tweede soort per kojang .	116	»	90	»	100	
Idem derde soort per kojang .	101	»	85	»		
Idem eerste soort per gantang (1/5 pikol) .	»	53	»	36	»	[illegible]
Idem tweede soort per gantang .	»	48	»	33	»	[illegible]
Idem derde soort per gantang .	»	44	»	30		
Koffij per pikol . . .	33	»	35	»	30	
Klapper-olie per takker van 33 bottels . . .	8	90	7	92	9	[illegible]
Katjang-olie per takker van 33 bottels . . .	6	60	7	92	6	[illegible]
Dempel-olie per pikol . .	20	[illegible]	24	»	16	
Brandhout per vadem van 18 voeten lang, 6 voeten hoog en 2 voeten breed . .	14	»	26	»	12	»

NB. Bovenstaande artikelen zijn allen in koper-munt berekend.

SCHEEPSBERIGTEN.

NEDERLAND.

april 1833.

Het schip *Willem*, kapt. *Blug*, van Samarang en Batavia naar Rotterdam, is door de Eng. oorlogs-kotter *Magpie*, genomen en te Portsmouth opgebragt; en door de Eng. tol-kotter *Fox*, te Plymouth het schip *Jalie*, kapt. van der Zwaap, van Batavia naar Rotterdam. Te Helvoet is aangekomen het Amerik. schip *Potomac*, kapt. [illegible], van Canton.

Volgens particuliere berigten was het schip *Vasco de Gama*, [illegible] Batavia naar Rotterdam, bij het inkomen van het Kanaal [illegible] schuwd en zocht hetzelve trachten Bergen in Noorwegen [illegible].

Den 8den april is in Texel binnen gekomen, het schip [illegible], kapt. [illegible] van Canton [illegible].

STRAAT-SUNDA.

[illegible]

Augustus—Ze. Ms. korvet [illegible], kapitein ter zee Muchielsen, van Batavia den [illegible] augustus, aan boord hebbende Zijne Excellentie den Kommissaris Generaal, en gevolg.

Aug. [illegible] [illegible], brigantijn, van [illegible] den 8sten julij, naar Batavia.—Dito schip *Waterloo*, Blakelij, van Engeland den 19den mei, naar China, passagiers, de heer Jakson, vrouw en kind, de jonge jufvrouw Blanka, de heeren Astell en Clarke.

BATAVIA.

Aangekomen.

Aug. [illegible] *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Samarang den 11den augustus, met Zr. Ms. troepen, passagier, de heer Johannes.—schip *Rosalie*, J. A. Batiest, van Amboina den 30sten julij, met Zr. Ms. troepen, passagiers, mevrouw de weduwe Schreuder en 3 kinderen.—brik *Tjoempo*, Tjoa Wan, van Cheribon den 10den augustus.—Amerik. brik *Cherokee*, S. Benson, van Boston den 18den april.

Aug. 14—bark *Boeroeng*, W. F. Dudman, van Riouw den 16den julij.—brik *Tjong Goan*, F. F. Collen, van Sumanap den 9den augustus.—brik *L'Industrie*, Sech Mochamat Bachdar, van Indramaijoe den 12den dito.

Aug. 15—bark *Eleonora*, R. Kran, van Tanara den 13den augustus.—Breemsch schip *Sophie*, J. Wessels, van Amsterdam den 16den april, passagiers, de heeren P. Meijer, F. V. Deleman, O. Kunhardt, Fredeveld, Faber en Nanninga.

Vertrokken.

Aug. 13—schip *Anna Augustina*, H. J. Voortenaar, naar Tatal, passagier, de heer J. van Leeuwen.—bark *Alexander*, W. Muhldorff, naar Sinkapoer, met Zr. Ms. troepen.

Aug. 14—Amerik. schip *Dromo*, W. Rand, naar Rotterdam, passagier, de heer G. M. Toelaer.—bark *Nederlander*, J. Lloijd, naar Samarang, passagiers, de heer L. C. Bussingh, en de jonge jufvrouw Rochemont.—brik *Goanlie*, Ir Le Soeie, naar Rembang.—schoener *Indus*, J. G. Klein, naar Samarang.

Aug. 15—Amerik. brik *Governor Endicott*, A. Putnam, naar Nederland.

Aug. 16—brik *Ondernemer*, H. Sargant, naar Indramaijoe.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. wacht-schip *Orestes*; schoener *Calijpso*; pineche *No.* 4; schepen Baron van der Capellen, L'Esperance, Mastora, Joedel Barie, Rosalie; stoom-boot Van der Capellen; barken Boeroeng, Eleonora; brikken Dankbaarheid, Indramaijoe, Goanlie, Dorothea, Margaretha Engeltina, Tjong Goan; schoeners Goankien, Johanna Charlotta, Augusta, Semangka, Anting, L'Industrie.—Amerik. schepen Hope, Clifford Wayne, Walter, Empire, Marmora, Copia; brik Cherokee.—Eng. schip Andromeda; schoener Relience.—Portug. schepen Admiraal Buijskes, Providencia; brik Eliza.—Zweeds. brik Venus.—Bremen schip Sophie.

SAMARANG.

Aangekomen.

Aug. 8—schip [illegible], Sech Abdul Kadir Bin Obit, van Cheribon den 3den augustus.

Aug. 9—stoom-boot *Van der Capellen*, F. W. E. Lange, van Batavia den 6den augustus.

Vertrokken.

[illegible] passagiers, [illegible] *Eliza*, B. Botilho, naar [illegible] passagier, [illegible] Acevido, en de kadet Machado.

Aug. 8—Chin. jonk *Kim Banlie*, Lim Tiauing, naar Canton.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Aug. 6—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 8, luitenant der 2de klasse D. van der Deussen, van een kruistogt om de west.

Aug. 8—Zr. Ms. kanonneer-boot *No.* 9, luitenant der 2de klasse P. Freijé, van een kruistogt om de west.

Vertrokken.

Aug. 7—bark *Boeroeng*, F. W. Hermanie, over Samarang naar Batavia.

Aug. 8—schip *Mastora*, Said Oemar Kadrie, naar Padang.—schip *Fatal Jawad*, Sech Alowie Bin Smail, naar dito.

Aug. 9—Amerik. schip *Dromo*, W. Rand, over Batavia naar Rotterdam.—Zr. Ms. transport-boot *No.* 4, stuurman Muller, koerstellende om de oost.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. korvet [illegible], *Dughal*, *Windhond*, *Pollux*; kanonneer-booten *No.* [illegible]; schepen Petrus; De Vrouw Maria, Abel Tasman, Willem Kruis, Holland, Johanna Elizabeth, Dankbaarheid aan de Nederlandsche Handel Maatschappij, Rotterdams Welvaren, [illegible], Marij en Hillegonda, Aurora, [illegible], De Drie Maria's; barken [illegible], Tehaing, Ingsoen, Dorothea, [illegible], Calijpso; galjas Kim [illegible].

HANDELSBERIGTEN.

Aanvoeren te AMSTERDAM EN ROTTERDAM *gedurende* 1832.

KOFFIJ, van *Java en Sumatra* 223960 balen, van *Suriname* 8478 balen en 117 vaten, van *Berbice en Demerarij* 1185 balen en 72 vaten, van *Havana en Brazil* 66957 balen en 5 vaten, van *St. Domingo, Portorico en Curaçao* 113308 balen en 1395 vaten; uitmakende eene gezamenlijke hoeveelheid van 402888 balen en 1589 vaten.

SUIKER, 25611 vaten, 39895 kisten en 74759 canassers, matten en zakken.

TABAK, *N. Amer.* in bladen 24651 vaten.

RIJST, 10169 vaten en 18496 balen.

INDIGO, 2550 kisten.

THEE, 21523 kwart kisten.

HUIDEN, 211152 stuks.

SPECERIJEN, Nagelen 17 vaten en 6061 balen. Notenmuscaat [illegible] vaten. Foelie 91 dito.

PEPER, 13968 balen.

TARWE, 20672 last.

ROGGE, 29188 dito.

GARST, 6602 dito.

Uit de aanvoeren van het jaar 1831 in vergelijk met die van 1832, blijkt, dat de aanvoer van Koffij, gedurende het laatstgemelde jaar, meerder heeft bedragen 42147 balen, en die van Thee [illegible] kwart kisten. De aanvoer van Suiker en Tabak, heeft ook toegenomen.

AMSTERDAMSCHE *prijs-courant van de ondervolgende producten, op den 1sten april 1833.*

	Van		Tot		
Arak, (Batavia) 1ste kwaliteit	*f* 48	„	*f* 64	„	per 100 Ned. kann.
Idem, (idem) 2de idem.	44	„	48	„	idem idem.
Huiden, (koe) javasche	—	30	—	40	per ½ Ned. pd. met
Idem, (buffel) idem	—	15	—	25	korting van 2 pCt.
Indigo, (Java) 1ste kwaliteit.	3	25	3	75	van 't gewigt en 1
Idem, (idem) 2de idem	2	60	3	„	pCt. van het geld.
Idem, (idem) mindere idem.	—	„	—	„	
Koffij, (Java) bruine	—	44	—	45	per ½ Ned. pond.
Idem, (idem) geel	—	42½	—	43½	idem idem.
Idem, (idem) bleek geelachtig	—	[illegible]	—	[illegible]	[illegible]
Idem, (idem) gemeen ordinair	—	37	—	[illegible]	[illegible]
Idem, (Sumatra)	—	34	—	[illegible]	idem idem.
Kurkuma, (Java)	10	„	12	„	per 50 Ned. pond.
Rijst, (idem)	12	„	—	„	idem idem.
Cassia,	30	„	—	„	idem idem.
Gom, (Arab.)	40	„	110	„	idem idem.
Benzoin,	1	10	1	80	per ½ Ned. pond.
Kaneel, (Chin.)	—	60	—	„	idem idem.
Sandelhout,	6	„	—	„	per 50 Ned. pond.
Suiker, (Oost-Ind. poeder)	31	„	37	„	per 100 Ned. pond.
Idem, (idem in Kanass.)	31	„	37	„	idem idem.
Tamarinde,	14	„	—	„	idem idem.
Tin, (Banka's)	40	„	—	„	per 50 Ned. pond.
Rottings,	7	„	—	„	idem idem.
Sapanhout,	10	„	12	„	idem idem.

INDIGO. [illegible] staan uit 206 kisten en is tot goede prijzen zeer coulant afgeloopen. De lage soorten zijn, door aandrang van orders, buiten proportie duur betaald; men heeft besteed:

Voor 1ste soort, zacht violet blaauw, 300 à 340 cents.

„ 2de „ goed middel tot fijn violet, 260 à 290 cents.

„ 3de „ gemelleerd en ordinaire kwaliteit, 175 à 250 cents.

In verhouding met de Bengaalsche zijn de fijne soorten het laagste verkocht.

Van Bengaalsche zijn enkelde kisten mooi violet, voor 310 à 335 cents afgedaan, en eenige Ceroentjes Canasses Indigo, fijne kwaliteit, voor *f* 3: 25 à *f* 3: 50 cents; het artikel bleef overigens in denzelfden toestand.

SANDELHOUT, van dit [illegible] à *f* 8 per [illegible] ter nog groote [illegible]

Prijzen der Effecten te AMSTERDAM. *5 april.*

Werkel. schuld.	45¾
Kansbilletten	[illegible]
Restant uitg.	[illegible]
Amort. Sijnd. 4½ %	78½
„ 3½ %	[illegible]
Oorlogs lasten	98
Handelm.	[illegible]
Schatk. billetten	100¼
Vrijw. negoc. 5 %	100[illegible]
Fransche renten 5 %	77¾
Rusland bij *Hope*,	97¼
„ van 1828—29,	99
„ „ 1831,	[illegible]
Oostenr. Metal.	88¾
Nap. Certif. te Parijs,	83
Pruissen,	93¼

Wisselcours van AMSTERDAM *op* LONDEN. *5 april.*

2 m. 11 9¼; op zigt 12. 97½.

Disconto te AMSTERDAM, op 5 april, 3⅞.

Aangebragte en Uitgevoerde ladingen te BATAVIA, van den 14den tot en met den 16den augustus.

AANVOER.

14 *Augustus.* Van *Gothenburg*, met de Zweedsche brik *Venus*, *B. Tyarne.*

1075 stv. en 381 bs. ijzer, 892 vs. en 202 [illegible], 44 kn. ijzeren spijkers, 600 planken, 68 vn. teer, 4 do. lijm, 252 geschoofde vaten, *Douglas, Mackenzie en Co.*

Idem. Van *Boston*, met de Amer. brik *Cherokee*, *S. Benson.*

[illegible] meel, [illegible] do. makareel, 50 vs. gezouten tongen en vleesch, 8 ox. en 160 vs. scheepsbeschuit, 10 vn. en 40 ks. rozijnen, 200 ks. zeep, 25 do. spermaceti-kaarsen, 5 b. en 3 kn. ongebleekte katoenen, 200 zilveren sp. matten, *Forestier en Co.*

15 *Augustus.* Van *Amboina*, met het Ned. Ind. schip *Rebelle*, *J. H. Gaulet.*

11 kd. lijnolie, 5 vs. staal, 5 kn. wijn, 2 do. lakens en katoenen goederen, 1 do. glaswerken, 1 koffer met diverse koopmanschappen, 27 pic. ebbenhout, 95 do. wortelhout, 150 fl. kanarieolie, 386 do. kaijoepoetieolie, 122 dz. fl. ruikende olie, 5½ pic. tripang, 2 katt. vogelnestjes, 5 do. karet, 5½ pic. sassefras, 84 pd. nagelwerkjes, 96 stellingen planken, 14 dz. fl. stangie, 69½ pic. paerl d'amour, 8000 gulden koper- en 2290 do. zilvergeld, wijders diverse kramerijen en eenige Gouvernements goederen.

Idem. Van *Singapoer en Riouw*, met de Ned. Ind. bark *Boerong*, *W. J. Dudman.*

18 kn. [illegible], *F. N. H. M.*
24 kn. chin. [illegible], 276 zk. tarwe, *Paterson en Co.*
5 zk. cardamom, gebr. *Eilbracht.*
909 kd. gambier, *Maclaine, Watson en Co.*
[illegible] do. do., *Wilson, Smith en Co.*

UITVOER.

14 *Augustus.* Naar *Banka*, *Riouw en Singapoer*, met de Ned. Ind. bark *Alexander*, *R. Mühldorff.*

10 halve lg. arak, 25 kn. roodewijn, 25 kld. genever, 10 vn. meel, 10 kn. witte wijn en [illegible] provisien, *de Nijs, Gruen en Co.*
[illegible] *en Co.*
500 pic. tin, *Douglas, Mackenzie en Co.*
15 kn. en 17 ks. roodewijn, 17 kld. genever, 10 vn. meel, 2 do. aardewerken, 2 kn. glaswerken, 2 do. katoenen goederen, wijders diverse [illegible] provisien en kramerijen, *Holdman, Le Cocq en Co.*

Idem. Naar *Banka*, met de Ned. Ind. schoener *Anna Augustina*, *Pokerbakker.*

8705 kannen arak, 15 pic. klapperolie, 25 vn. meel, 20000 gulden kopergeld, *Gevers en van Braam.*
40 vn. arak, *Wilson, Smith en Co.*

Idem. Naar *Rotterdam*, met het Amer. schip *Brazil*, *W. R. Parker.* [illegible] *Ten Brink, Reijnst, Olijslag en Co.*

Idem. Naar *Holland*, met de Amer. brik *Governor Endicott*, *A. Pepperel.*
3256 pic. koffij, te *Padang* geladen, *Peltzer en Lautier.*
1328 do. do., 200 do. rottings, 186½ do. harst, 3 vn. paerl d'amour, 56 pic. notenmuskaat, [illegible], *Paine, Stricker en Co.*
25 pic. zeeschulpen, *T. V. B. Moerk.*

15 *Augustus.* Naar *Rotterdam*, met het Amer. schip *Clifford Wayne*, *Stanwood.*

44 pic. notenmuskaat, te *Padang* geladen, [illegible] do. koffij, 68 do. sapanhout, 85½ do. bindrotting, 480 do. tin, *Paine, Stricker en Co.*
1090½ pic. koffij, 866½ do. suiker, *F. N. H. M.*

Aangebragte en uitgevoerde ladingen te SOERABAYA, van den 16den tot en met ultimo julij 1835.

AANVOER.

[illegible], met het Ned. Ind. schip *Jonge* [illegible], *J. Johannes.*
[illegible], 40 do. gele verf, 30 do. witloodt, 15 kn.

vuurwerken, 26 do. macaos papier, 10 stellen koffers, 2 pic. ruwe zijde, 1500 st. paijongs en wijders diverse kramerijen, *A. G. de Roock.*

Van *Poelopinang*, met het Arab. schip *Fatel Karim*, *Sech Achmat.*
30 pic. lood, 30 do. ijzer, 9 do. inl. medicijnen, 409 do. benzuin, 3 do. kruidnagelen, 86 kg. beng. sprei[j]en, 5 do. moreas, 2 do. kust kleedjes, 2 do. ongebleekte katoenen, *Said Achmat.*

UITVOER.

Naar *Engeland over Batavia*, met het Eng. schip *Andromeda*, *B. Galen.*
1262 koij. rijst, 236 pic. suiker, 2084 st. huiden, 92 pic. kurkuma, 219 do. bindrotting, *Milne en Blanckenhagen.*

Naar *Singapoer en China*, met het Eng. schip *Camden*, *J. G. Clayton.*
21 kn. malwa en 40 do. levantsche [illegible] (uit het entrepôt, bestemd voor China), *J. Worthington.*
128 koij. rijst, 150 pic. klapperolie, 40 do. [illegible], *Milne en Blanckenhagen.*

Naar *Singapoer*, met de Eng. brik *Richard Bell*, *J. H. Wardle.*
29 koij. rijst, 20 pic. jarakpitten, *Donovan en Co.*
1000 pic. bindrotting, *Milne en Blanckenhagen.*
28 pic. jarakpitten, 10 do. jav. tabak, *Lim Kopit.*

B. beteekent: balen, pic. picols, kn. kisten, ks. kistjes, koij. koijangs, kg. korgies, vn. vaten, vs. vaatjes, kd. krandjangs, md. manden, kr. kruiken, pp. pijpen, ox. oxhoofden, stv. staven, st. stuks, bs. bossen, dz. dozijn, lg. leggers, pd. ponden, str. strengen, el. ellen, kld. kelders, rs. reizen, zk. zakken, pk. pakken, ch. chall, bar. barals, katt. kattjes, fl. flesschen.

SCHEPEN *in lading te* BATAVIA.

Naar	Holland,	Eng. schip	*Andromeda*, *Galen.*
„	Macao,	Portug. „	[illegible]
„	Idem,	„ „	*Providencia*, *Figueiredo.*
„	Idem,	„ brik	*Eliza*, *Dechille.*
„	Golf v. Persien,	Ned. Ind. schip	*L'Esperance*, *Worthington.*
„	Padang,	„	*Maitland*, *Said Oemar Laum.*
„	Banda,	„ schoener	*Johanna Charl.*, *Ong Kheing.*
„	Singapore,	Eng. schip	*Reliance*, *Wallace.*
„	Samarang,	Ned. Ind. brik	*Margaretha Engelina*, *Schout.*

VRACHTEN.

Naar Nederland, onder Amerikaansche vlag, *f* 160 à 150 per last met 15 p^{c} avarij en kaplaken.

WISSELCOURS.

Op Nederland is getrokken, 6/m zigt, ad 98 cents per *f* 1.
Op de Kheedal, 6/m zigt, à *f* [illegible] per pond sterl.

EFFECTEN.

Bankactien zijn verkocht tegen 142 p^{c}.
Certificaten van den Ned. Ind. Achterstand, tegen 94$\frac{1}{2}$ contant.

AGIO.

Op het zilvergeld, te Batavia	21 à 21½ p^{c}	
„	Samarang	23
„	Soerabaija	20½

[illegible] TER LANDS DRUKKERIJ.